

BETÆNKNING

Afgivet af Revisionsudvalget

vedrørende

Forslag til inatsisartutbeslutning om godkendelse af Landskassens regnskab for 2009

Afgivet til forslagets 2. behandling

Revisionsudvalget har under behandlingen bestået af:

Perioden før 17. september 2010:

Medlem af Inatsisartut, Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, formand.

Medlem af Inatsisartut, Andreas Uldum, Demokraterne, næstformand.

Medlem af Inatsisartut, Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit (suppleant for Anders Olsen).

Medlem af Inatsisartut, Kristian Jeremiassen, Siumut

Medlem af Inatsisartut, Kim Kielsen, Siumut (Suppleant for Kristian Jeremiassen).

Medlem af Inatsisartut, Karl Lyberth, Siumut (suppleant for Doris Jakobsen).

Efter ny konstituering den 17. september 2010:

Medlem af Inatsisartut, Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, formand.

Medlem af Inatsisartut, Andreas Uldum, Demokraterne, næstformand.

Medlem af Inatsisartut, Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit.

Medlem af Inatsisartut, Kristian Jeremiassen, Siumut.

Medlem af Inatsisartut, Knud Kristiansen, Atassut.

Revisionsudvalget har efter 1. behandlingen gennemgået ovennævnte forslag.

1. Indledning

Medlem af Naalakkersuisut for Finanser fremlagde under forårssamlingen 2010 Landskassens regnskab for finansåret 2009.

Regnskabet består af et hovedregnskab og bilag. Hovedregnskabet omfatter beretning m. regnskabspåtegning, revisionspåtegning, anvendt regnskabspraksis, resultat for året, status pr. 31. december 2009, resultatopgørelser for de sidste tre år samt eventualforpligtelser.

Regnskabets bilag indeholder:

- Oversigt over bevilling og forbrug for 2009

- Sammenstilling af regnskabsår 2007, 2008 og 2009
- Resultatopgørelse for de enkelte aktivitetsområder.
- Noter til status.

Af landstingslov nr. 8 af 29. oktober 1999 om Grønlands Hjemmestyres budget fremgår det af § 24, at Naalakkersuisut skal afgive en årlig redegørelse til Inatsisartut om Anlægs- og renoveringsfondens aktivitet. Revisionsudvalget inddrager normalt denne redegørelse ved gennemgangen af landskassens regnskab. En sådan redegørelse er imidlertid ikke fremlagt i forbindelse med regnskabet for 2009. Udvalget skal kraftigt kritisere den manglende overholdelse af budgetloven og henstille, at Naalakkersuisut fremadrettet tilsikrer, at det materiale der danner grundlag for Inatsisartuts arbejde udarbejdes og fremsendes i god tid.

Det er fast praksis, at der udarbejdes regnskabsmæssige forklaringer i tilfælde af afvigelser mellem bevillinger og forbrug på de enkelte hovedkonti på mere end 2 % eller kr. 200.000,-. Revisionsudvalget har også til regnskabet for 2009 modtaget sådanne forklaringer, disse er nærmere kommenteret nedenfor under afsnit 2.6.

De nettostyrede virksomheders regnskaber indgår som en del af Landskassens regnskaber. Til disse regnskaber er der af Ekstern revision udarbejdet revisionsprotokollater. Naalakkersuisut har efter anmodning fra Revisionsudvalget afgivet sine bemærkninger til revisionsprotokollaterne. Udvalgets anmodning og Naalakkersuisuts bemærkninger er vedlagt nærværende betænkning som henholdsvis bilag A og bilag B.

Naalakkersuisut har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med landstingslov nr. 23 af 3. november 1994 om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, som er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, herunder anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

I landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v. er det fastsat, at Landsstyret senest på Landstingets efterårssamling fremlægger regnskab for det foregående finansår. Det har været normal praksis, at Landskassens Regnskaber blev fremlagt på forårssamlingen til førstebehandling. Udvalget konstaterer, at regnskabet for 2009 jf. den omtalte praksis, blev forelagt på FM2010.

Naalakkersuisoq for Finanser anførte i sit forelæggelsesnotat, at Landskassen i 2009 fik et **underskud på 950 mio. kr.**, hvilket er det største nogensinde. Det fremgik endvidere, at fi-

nanspolitikken i 2009 har været ekspansiv med en stigning i de samlede driftsudgifter på 18,8 % fra 2008 til 2009. I samme periode er indtægterne kun steget med 1,9 %.

Endvidere blev det oplyst ved fremlæggelsen, at regnskabet for 2009 i lighed med 2008 har fået en revisorpåtegning med forbehold. Forbeholdet går på opgørelsen af skatteindtægternes størrelse jf. nedenfor under afsnit 2. Revisionen anser regnskabets øvrige poster for retvisende.

2. Udvalgets behandling af regnskabet

2.1 Retvisende billede

Udvalget skal udtrykke sin tilfredshed med at regnskabet efter revisors opfattelse, bortset fra den mulige virkning af det i forbeholdet anførte, giver et retvisende billede af Landskassens aktiver, passiver, finansielle stilling samt af årets drifts-, anlægs- og udlånsresultat.

Udvalget kan desuden konstatere, at de forhold, der forsinkede færdiggørelsen af Landskassens regnskab for 2008, således at dette først kunne fremlægges på EM2009, tilsyneladende ikke længere udgør et problem. Udvalget er tilfreds med, at regnskabet for 2009 som praksis har været, kunne fremlægges på forårssamlingen.

2.2 Forbehold

I henhold til § 5, stk. 2, i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v. skal det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er retvisende og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt i overensstemmelse med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Af revisors påtegning til Landskassens regnskab 2008 fremgik det, at der var usikkerhed ved de opgjorte skatteindtægter og især den tilknyttede hensættelse, hvilket medførte at revisor tog forbehold for disse forhold. I forbindelse med regnskabet 2008 anførte revisor om forbeholdet, *"at de underliggende omstændigheder ved forbeholdet betyder, at der tilsvarende vil være en usikkerhed forbundet med skatteindtægterne i 2009. Vi vil således skulle gentage vores forbehold i Landskassens regnskab for 2009 for så vidt angår periodiseringsusikkerheden, der hidrører fra 2008"*.

Udvalget anførte hertil, at *"udvalget tager til efterretning, at det af revisionsprotokollatet også fremgår, at samme forbehold må forventes for regnskabet for 2009. Udvalget forventer ikke, at problemerne i Skattestyrelsen herefter vil danne baggrund for flere revisionsforbehold. I modsat fald vil det kunne opfattes som dårligt arbejde grænsende til slendrian, hvilket naturligvis ikke kan accepteres"*.

Som det tydeligt fremgår ovenfor, forventer udvalget således ikke, at forbeholdet gentages i forbindelse med Landskassens regnskab for 2010.

2.3 Skat

I forbindelse med Landskassens regnskab for 2008 anførte udvalget desuden vedrørende skatteproblematikken:

”Revisionsudvalget finder det kritisabelt, at Skatteopkrævningsområdet ikke fungerer effektivt og at overgangen med centraliseringen af skatteområdet skaber usikkerhed, når det gælder korrekte opgørelser af skatteindbetalingerne.

Revisionsudvalget skal kraftigt påtale dette og anmode Landsstyret om, at sikre, at der hurtigst muligt afsættes de fornødne ressourcer til at sikre en effektiv skatteforvaltning.

Revisionsudvalget henstiller til Landsstyret, at Skattestyrelsen inden årets udgang, sikrer de lovede forretningsgange og procedurer etableret, ligesom Revisionsudvalget ønsker oplysninger om status for dette arbejde”.

Udvalget modtog i februar 2010 Naalakkersuisuts orientering om Deloitte's revision af Skattestyrelsen (bilag C). Det er udvalgets opfattelse af forløbet omkring centraliseringen af skatte- og inddrivelsesområdet, at centraliseringen har været og stadig er mere omfattende og problematisk end først antaget.

Tidligere udmeldinger fra Naalakkersuisut har fokuseret på forskellige samspilsproblemer mellem Skattestyrelsen og de kommuner, som har skullet levere oplysninger til styrelsen. Af det fremsendte materiale fremgår det imidlertid tydeligt, at problemerne i lige så høj grad skyldes interne forhold i Skattestyrelsen. Om det er revisorens medvirken eller udskiftningen af ledelsen i Skattestyrelsen, der har muliggjort, at disse oplysninger kommer frem er ikke klart, men udvalget finder det under alle omstændigheder bekymrende, at der så sent i processen tegnes et realistisk billede af problemernes omfang.

Orienteringen giver umiddelbart det indtryk, at processen fra begyndelsen ikke har været udsat for den fornødne styring, og at der i en række tilfælde er taget beslutninger, som har vist sig at være decideret nedbrydende for en smidig gennemførelse af centraliseringen.

Dette er naturligvis særdeles u hensigtsmæssigt, men derudover kan projektets problematiske forløb have den uheldige virkning, at borgere og virksomheder får det indtryk, at skatte- og inddrivelsesområdet er nedprioriteret, og at det er mere eller mindre omkostningsfrit at afgive mangelfulde oplysninger eller undlade at foretage indbetalinger af diverse afgifter og skatter, herunder indeholdte A-skatter. Udvalget er af den klare opfattelse, at en sådan udvikling skal undgås.

Udvalget er endvidere af den opfattelse, at problemerne i Skattestyrelsen kan vise sig at blive mere vidtrækkende end allerede beskrevet. Grønland står sandsynligvis i disse år på tærsklen til øget aktivitet på råstofområdet, hvilket vil betyde et indtog af multinationale koncerner med stor erfaring i udnyttelse af transfermekanismer m.m. Hvis de grønlandske myndigheder på nogen måde skal kunne matche sådanne virksomheder, er det tvingende nødvendigt at få ryddet op i de konstaterede problemer og at prioritere skatteområdet fremadrettet, således at vores skattesystem kan løfte de voksende udfordringer.

Det er udvalgets holdning, at hele processen med centraliseringen af både Skatteligningen og inkassoen bør give anledning til grundig eftertanke. Det bør således nøje overvejes, hvorledes de indhøstede erfaringer kan anvendes til at undgå tilsvarende u hensigtsmæssige forløb fremover. Det bør i denne forbindelse i særdeleshed overvejes, hvorfor der ikke blev lyttet til kritiske røster i forberedelsesfasen.

Udvalget konstaterer endvidere, at XAL-bogføringssystemet tilsyneladende giver anledning til en del problemer i forbindelse med arbejdet i Skattestyrelsen. Udvalget har i anden forbindelse forespurgt Naalakkersuisut om XAL generelt anses som et problem, hvilket Naalakkersuisut har svaret benægtende på. På baggrund af de konstaterede problemer med XAL i Skattestyrelsen skal udvalget dog henstille, at Naalakkersuisut målrettet arbejder for, at skatteområdet tilføres de nødvendige tekniske ressourcer, der kræves for at danne et retvisende regnskab.

Udvalget skal anmode Naalakkersuisut om inden FM 2011 at fremsende en opdateret status vedr. fremdriften i løsningen af problemerne i Skattestyrelsen.

2.4 Udvalgets gennemgang af regnskaberne.

Revisionsudvalget har den 15. maj afholdt regnskabsseminar i Nuuk, hvor udvalget gennemgik regnskabet med revisor. Udvalget har desuden afholdt regnskabsseminar den 29. – 30. juni i forbindelse med udvalgets rejse til Åland. I udvalgets gennemgang af regnskaberne indgik også de af departementerne udarbejdede forklaringer på afvigelser mellem bevillinger og forbrug på de enkelte hovedkonti på mere end 2 % eller kr. 200.000, jf. nedenfor under 2.6.

Resultatopgørelsen:

Udvalget noterer sig med tilfredshed revisorernes bemærkning om, at de stikprøvevist har gennemgået den periodiseringskontrol, som den interne revision har foretaget. Det er den eksterne revisors vurdering, at alle væsentlige forhold er rettet, hvorfor resultatopgørelsen giver et retvisende billede af hele årets aktivitet, når der tages hensyn til de bemærkninger, der er anført vedrørende skatteindtægter.

Balancen:

Revisor har gennemgået balancens poster, herunder underliggende dokumentation, afstemninger m.v. Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Anvendt regnskabspraksis:

Revisor har kontrolleret, hvorvidt årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med Landskassens regnskabspraksis, hvilket ikke har givet anledning til bemærkninger.

2.5 Revisionsprotokollater

Ekstern revision har vanen tro udarbejdet revisionsprotokollater til Landskassens regnskab samt til de nettostyrede virksomheder Asiaq, Nukissiorfiit og Mittarfeqarfiits regnskaber. Naalakkersuisut har kommenteret protokollaterne, og udvalget finder generelt Naalakkersuisuts bemærkninger fyldestgørende.

Udvalget skal dog her fremhæve revisors indledende bemærkninger i forbindelse med Landskassens regnskab:

”Revisionen af årsregnskabet for 2009 har været særlig vanskelig af flere årsager. Dels har der i året været gennemført væsentlige omstruktureringer, herunder blandt andet en række ressortændringer og flytninger af opgaver.

Dette har sammen med personudskiftninger i flere tilfælde giver uklare ansvarsforhold mellem de enkelte administrative enheder”.

Naalakkersuisut svarer hertil:

”Selvstyret har på baggrund af nævnte forhold implementeret nye retningslinjer i sommeren 2009 for ressortændringer.

Disse retningslinjer bidrager til at give klare anvisninger på ansvarsforhold i forbindelse med flytning af opgaver, samtidigt med at selve forløbet omkring ressortændringer foregår med indbyggede kontroller og vejledning [...]”.

Udvalget tager Naalakkersuisuts besvarelse til efterretning, men skal i den forbindelse ikke undlade at bemærke, at realiseringen af Naalakkersuisuts forestillinger om effektiviseringer i forbindelse med omstruktureringen tilsyneladende fortsat lader vente på sig. Finansudvalget har tidligere forespurgt, hvorvidt processen har medført de forventede besparelser og effektiviseringer. Naalakkersuisut har hertil svaret, at processen tværtimod har medført øgede driftsudgifter ud over de ekstraomkostninger, den problemfyldte proces har påført Landskassen. Samtidig er der nu tegn på, at de fleste af de oprettede styrelser planlægges nedlagt/hjemtaget til de pågældende Departementeter igen.

Udvalget vil ikke anfægte Naalakkersuisuts ret til at strukturere forvaltningens opbygning og organisering, men udvalget må naturligvis reagere, når Naalakkersuisuts dispositioner viser sig at være tvivlsomme og særligt, hvis dispositionerne har negativ indvirkning på forvaltningens evne til at løfte sine opgaver. Udvalget vil i den kommende tid vurdere, om omstrukturingsprocessen giver anledning til, at der skal iværksættes en nøjere undersøgelse af forløbet.

2.6 Regnskabsmæssige forklaringer

Gennemgangen af disse har ikke givet revisor anledning til supplerende kommentarer.

Udvalget skal dog bemærke, at i forbindelse med Landskassens regnskab 2008 anmodede udvalget om, at der for fremtiden udarbejdes en mere ensartet fremstilling af de regnskabsmæssige forklaringer, samt at der strammes op på de administrative procedurer, der må gælde for at udvalget og offentligheden kan danne sig et samlet og overordnet indtryk af regnskabet.

Hertil anførte Naalakkersuisut bl.a.:

”Naalakkersuisut har ved konstatering af de meget uensartede besvarelsesmetoder, sat fokus på området. Dette ved at inddrage Intern Revision i større omfang ved regnskabsaflæggelsen, hvorefter Intern Revision, fastsætter nærmere regler og procedure for indhold og oplysningskrav når afvigelser konstateres”.

Naalakkersuisut anførte desuden i sit svarnotat til 2. behandlingen af Landskassens regnskab 2008 vedrørende de regnskabsmæssige forklaringer, at Naalakkersuisut for regnskabet for 2009 vil indarbejde nye procedurer, som ensarter de regnskabsmæssige forklaringer og samtidigt øger kvaliteten i disse.

Udvalget har i forbindelse med behandlingen af Landskassens regnskab 2009 særligt fokuseret på de regnskabsmæssige forklaringer. Udvalgets spørgsmål vedrørende forklaringerne og Naalakkersuisuts besvarelse heraf fremgår af bilag D - E. Udvalget kan med tilfredshed konstatere, at der for de fleste enheders vedkommende er sket en mærkbar forbedring i forhold til tidligere år. Der er således i 2009-regnskabet en mere ensartet opstilling, end tilfældet var med 2008.

Som det fremgår af udvalgets kommentarer og spørgsmål til forklaringerne, finder udvalget dog fortsat ikke, at forklaringerne fuldt ud er fyldestgørende og entydige. Udvalget ønsker således, at Naalakkersuisut fortsat har fokus på udvikling og kvalitetssikring af de regnskabsmæssige forklaringer, da disse efter udvalgets opfattelse er et særdeles vigtigt redskab til at fremme forståelsen af regnskabet. En stor del af de svar Naalakkersuisut er fremkommet med til udvalgets spørgsmål kunne således med fordel have indgået i de regnskabsmæssige forklaringer fra begyndelsen, idet de forholdsvis kort uddyber forklaringerne, således at disse får et

reelt ”forklarende indhold”. Dette uden at det ville have krævet nogen nævneværdig ekstra arbejdsindsats fra enhederne at udarbejde.

Udvalget skal henstille, at Naalakkersuisut intensiverer indsatsen med at kvalitetssikre de regnskabsmæssige forklaringer, herunder arbejder for at forklaringerne gøres egnede til at uddybe regnskabet for læsere, der ikke har indsigt i de enkelte kontoområders forretningsgange.

Revisionsudvalget finder desuden anledning til at påpege, at Naalakkersuisuts besvarelse af udvalgets spørgsmål har været præget af mangel på koordinering imellem Naalakkersuisutområderne. Denne mangel på koordinering har f.eks. manifesteret sig i Naalakkersuisuts besvarelse af udvalgets spørgsmål vedrørende de regnskabsmæssige forklaringer for Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Af den modtagne besvarelse fremgår en række åbenbare fejlagtige og urigtige påstande, som Naalakkersuisutmedlemmet for Finansier efterfølgende har måttet dementere overfor udvalget (Bilag F). Den fejlagtige besvarelse var udarbejdet af Naalakkersuisutområdet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, hvorefter den af Naalakkersuisutområdet for Finansier tilsyneladende kritikløst var videresendt i en skrivelse til Revisionsudvalget.

Det følger af det politiske ministeransvar, jfr. § 3 i Landstingslov nr. 6 af 13. maj 1993 om Landsstyremedlemmers ansvarlighed, at ethvert medlem af Naalakkersuisut har ansvaret for de afgørelser, som medlemmet har truffet vedrørende sine sagsområder. Det følger herudover af § 6, stk. 2, at et Naalakkersuisutmedlem også kan gøres politisk ansvarligt for at viderebringe urigtige eller fejlagtige oplysninger til Inatsisartut, herunder til Inatsisartuts udvalg.

Udvalget ønsker med denne henvisning til den såkaldte ministeransvarlighedslov ikke at antyde, at et eller flere Naalakkersuisutmedlemmer har begået lovbrud. Men udvalget ønsker at gøre Naalakkersuisutmedlemmet for Finansier klart, at denne ikke kan unddrage sig et politisk og juridisk ansvar for åbenbart urigtige eller vildledende oplysninger, som Naalakkersuisutmedlemmet viderebringer til Revisionsudvalget, blot ved at henvise til, at kilden til disse oplysninger findes indenfor andre Naalakkersuisutområder. Udvalget skal hermed udtrykke kraftig kritik af Naalakkersuisuts håndtering af denne sag. Såfremt det fortsat findes hensigtsmæssigt, at Naalakkersuisutområdet for Finansier fremsender en samlet besvarelse fra Naalakkersuisut, hvilket udvalget i øvrigt skal anerkende, bør der således ske en kritisk gennemgang og kvalitetssikring af skrivelserne før videresendelse til udvalget, således at disse skrivelser alene udtrykker det samlede Naalakkersuisuts tilkendegivelser. Dette kunne med fordel inddrages i den såkaldte koordinationsgruppe jf. nedenfor under afsnit 3.

3. Opfølgning på behandlingen af Landskassens regnskab for 2008

I betænkningen vedr. godkendelse af Landskassens regnskab for 2008 anmodede udvalget Naalakkersuisut om at belyse en række nærmere beskrevne forhold. Naalakkersuisut bekræf-

tede i sit svarnotat, at man ville fremsende de af udvalget ønskede oplysninger. Udvalget har efterfølgende måtte rykke Naalakkersuisut for en række af oplysningerne, hvilket ikke findes tilfredsstillende. Udvalgets henvendelser herom til Naalakkersuisut fremgår af bilag G. Udvalget forventer, at Naalakkersuisut ved indretning af hensigtsmæssige sagsgange sikrer, at der følges op på enhedernes besvarelser af henvendelser, ikke blot fra Inatsisartuts udvalg; men generelt. Dette er et helt grundlæggende element i den offentlige forvaltnings opgaveløsning og burde således ikke udgøre et problem.

En af udvalgets anmodninger udsprang af sagen om Qasigianguit Efterskole og angik en redegørelse for, *"hvordan revisionsundersøgelsen fra 2005, forvaltningsundersøgelsen fra 2008, den af Landsstyret foretagne juridiske undersøgelser og endelig hele sagsforløbet omkring Finansudvalgets henvendelse til Revisionsudvalget omkring sagen, har bidraget til at forhindre lignende sager, og hvilken effekt de nævnte undersøgelser har haft på det omtalte områdes, Departements, formåen til at varetage sine forvaltningsmæssige opgaver"*.

Naalakkersuisut bekræftede i sit svarnotat, at der ville blive fremsendt; *"en redegørelse om undersøgelserne samt opfølgningen herpå af Naalakkersuisut inden forårssamlingen 2010"*.

Udvalget modtog efter flere rykkere nævnte redegørelse fra Naalakkersuisut den 14. oktober 2010. (Bilag H).

Redegørelsen henviser til tilbagevendende revisionsundersøgelser af Naalakkersuisutområdet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, en pressemeddelelse af 11. november 2008, en juridisk redegørelse det daværende Landsstyre iværksatte til afdækning af efterskolesagen og til et "cirkulære om møder i Naalakkersuisut, koordinationsudvalg, Koordinationsgruppe samt besvarelse af § 36, stk. 1 spørgsmål og sager til Inatsisartut m.v."

Fra en revisionsundersøgelse fra 2005 fremhæver Naalakkersuisut følgende i sin redegørelse vedrørende det daværende landsstyreområde for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke:

- "• at regnskabshåndbogens og budgetregulativets bestemmelser er implementeret i landsstyreområdet,*
- at landsstyreområdet har fornuftige arbejdsgange vedrørende udarbejdelse af tillægsbevillinger,*
- at landsstyreområdets grundlag for udarbejdelse af tillægsbevillinger er retvisende,*
- at landsstyremedlemmet har adgang til information om økonomi på et niveau, der kan forventes af et landsstyremedlem."*

Udvalget skal i den forbindelse påpege, at det af nævnte forvaltningsrevision fra 2005, også fremgår, at en reel budgettering ville have betydet, at KIIIN kunne have udformet mere præci-

se finanslovsbidrag, således at ansøgning om tillægsbevillinger ikke ville have været nødvendig, samt at en række tillægsbevillinger burde have været udformet på et tidligere tidspunkt. Dette ser udvalget som om, at departementet ved at udvise rettidig omhu kunne have undgået ansøgninger om tillægsbevillinger¹. Konklusionen gentages i øvrigt i ekstern revisors forvaltningsrevision fra 2008. Dette kan udvalget ikke se som andet end et tegn på, at der er rigelig plads til forbedringer i departementets økonomistyring. Udvalget konstaterer, at departementet gentagne gange har oplyst, at man hilser forvaltningsrevisioner velkommen. Udvalget skal på den baggrund opfordre departementet til at studere sådanne forvaltningsrevisioners konklusioner nøjere, idet det netop er en opfølgning på kritikpunkterne i disse, der kan medføre en forbedring af departementets forretningsgange.

Naalakkersuisut henviser i sin redegørelse til en pressemeddelelse af 11. november 2008. Af pressemeddelelsen fremgår bl.a. følgende:

”Landsstyret finder det kritisabelt, at Deloitte's konklusioner, antagelser, formodninger og anbefalinger i rapporten ikke er sket på argumenteret grundlag. Dette bevirker, at det ikke er muligt for Landsstyret at vurdere grundlaget for disse antagelser.

Yderligere finder Landsstyrets det kritisabelt, at revisionsfirmaet under behandling af sagen kun har henholdt sig til Finansudvalgets fremlæggelse af sagen. Under undersøgelsesforløbet har revisionsfirmaet således på intet tidspunkt rettet henvendelse til sagsbehandleren, her Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, med henblik på afklaring af tvivlsspørgsmål eller yderligere belysning af sammenhænge i sagsforløbet. Det oplyses heller ikke i rapporten, hvilken dokumenter, der er blevet brugt og hvilken vægt disse må have været tillagt af revisionsfirmaets gennemgang og vurdering”.

Udvalget skal bemærke, at Inatsisartuts eksterne revisor netop rettede henvendelse til KIIIN den 27. oktober 2008 med henblik på at indhente Departementets kommentarer til sagen. Pressemeddelelsens indhold er dermed faktisk forkert, og udvalget finder på den baggrund redegørelsens henvisning hertil misvisende og dybt problematisk.

Naalakkersuisut anfører videre i sin redegørelse vedrørende den juridiske undersøgelse initieret af det daværende Landsstyre:

”Naalakkersuisut skal tilsvarende tidligere Naalakkersuisut henvise til den uvildige juridiske undersøgelse afgivet af ”Bruun & Hjejle: Redegørelse vedrørende Qasigianguit Efterskole, 20. april 2009” samt konklusioner herfor, der kan tages til efterret-

---

¹ Tillægsbevillingsansøgninger som Finansudvalget udtrykte stærk kritik af.

ning ligesom Revisionsudvalgets tilkendegivelse, jf. betænkning til 2 behandlingen vedrørende Landskasseregnskab 2008.”

Vedrørende omtalte juridiske undersøgelser skal udvalget sammenfatte følgende:

Landsstyret ansøgte i september 2008 Finansudvalget om 11,6 mio. kr. i tillægsbevilling til opførelse af en efterskole i Qasigiannuit. Det konstateredes, at ansøgningen led af en række iøjnefaldende formelle mangler, hvilket gav anledning til mistanke om, at Landsstyret havde søgt at vildlede Finansudvalget.

Finansudvalget udtrykte kraftig kritik af dette og anmodede i denne forbindelse Revisionsudvalget om at iværksætte en forvaltningsrevision af Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, som havde udformet bevillingsansøgningen. Revisionsundersøgelsen blev udført af Deloitte, som var enig i Finansudvalgets kritik. Revisor anbefalede, at en juridisk undersøgelse blev igangsat m.h.p. at vurdere, om et juridisk ansvar kunne gøres gældende overfor Landsstyremedlemmer eller embedsmænd.

Dette gav anledning til alvorlig politisk uro, hvilket bl.a. foranledigede den daværende Landsstyreformand til at henvende sig til Landstingets formandskab med anmodning om, at Revisionsudvalget ikke omtalte revisionsundersøgelsen i Udvalgets betænkning over Landskassens regnskaber for 2007. Landstingets formandskab afviste dog dette.

Grundet politisk uro besluttede Landsstyret at igangsætte en juridisk undersøgelse. Denne undersøgelse blev forestået af advokat Ole Spiermann. Undersøgelsen forelå 20. april 2009. Det konkluderes bl.a. i undersøgelsen, at der var sket to brud på Budgetlovens bestemmelser, et brud på Budgetregulativets forskrifter og endelig ét tilfælde af brud på god sagsbehandlingskik. Derudover påpegedes flere ”fodfejl” og fejlvurderinger. Ifølge Landsstyrets advokat var disse fejl og mangler dog samlet ikke alvorlige nok til, at der var grundlag for at gøre et individuelt retligt ansvar gældende over for nogen. Der blev naturligvis ikke taget stilling til, om et politisk ansvar i medfør af Landstingsloven om Landsstyremedlemmers ansvarlighed kunne gøres gældende.

Naalakkersuisuts henvisning til denne juridiske undersøgelse kunne umiddelbart forstås således, at Naalakkersuisut anser det som et succeskriterium, at begåede fejl ikke er egnede til at påføre embedsmænd eller Naalakkersuisutmedlemmer individuelt retligt ansvar. Udvalget antager dog, at dette ikke er tilfældet, idet noget sådant ville være helt uacceptabelt.

Naalakkersuisuts redegørelse henviser endvidere til ”Cirkulære om møder i Naalakkersuisut, koordinationsudvalg, Koordinationsgruppe samt besvarelse af § 36, stk. 1 spørgsmål og sager til Inatsisartut m.v.”. Cirkulæret afløser det tidligere ”Cirkulære om landsstyremøder, koordinationsudvalg m.v.”.

Den væsentligste nyskabelse i det omtalte cirkulære er nedsættelsen af en såkaldt Koordinationsgruppe, der har til opgave at sikre en koordinering af sager med økonomiske konsekvenser, samt sager, hvor der er uenighed mellem flere departementer om indstillingen. Udvalget anerkender, at nedsættelsen af en sådan koordinerende gruppe *kan* medvirke til at forhindre, at sager med fejlbehæftet eller mangelfuldt indhold fremsendes til Inatsisartut og Naalakkersuisut. Dette kræver naturligvis, at det sikres, at de relevante parter deltager i møderne. Udvalget går således ud fra, at det særligt i sager med økonomiske konsekvenser tilsikres, at Departementet for Finanser er repræsenteret. Dette fremgår ikke umiddelbart af cirkulæret, idet det dog anføres, at *"der er mødepligt til de ordinære møder. Ved ekstraordinære møder er der mødepligt for departementer nævnt i dagsordenen"*. Udvalget antager således, at Departementet for Finanser er repræsenteret ved størsteparten af møderne, idet det tilsyneladende kun er de ekstraordinære møder, der sammensættes ad hoc. Udvalget skal anmode Naalakkersuisut om at fremsende oplysninger til udvalget om, hvor mange møder der har været afholdt siden indførelsen af koordinationsgruppen samt om, hvilke departementer der har været repræsenteret ved de enkelte møder. Dette antages let at kunne uddrages af de referater, der jf. cirkulærets § 20, stk. 3, "om nødvendigt" udsendes til deltagerne.

Som nævnt er udvalget enig med Naalakkersuisut i, at et effektivt koordinationsudvalg er et væsentligt element i bestræbelserne på at undgå fejl og misforståelser, som eksempelvis i efterskolesagen og sagen vedrørende udbetaling af tilskud til familiecentre, som kort er refereret nedenfor under afsnit 4. Udvalget må dog konstatere, at der selv efter indførelsen af nævnte koordinationsgruppe har været eksempler på sager, hvor der f.eks. ikke er foretaget fornøden høring af Departementet for Finanser m.m. Dette var f.eks. tilfældet i en sag vedrørende administration af midlertidige boliger, hvor Naalakkersuisut forespurgt af Finansudvalget måtte oplyse, at cirkulæret ikke var overholdt. I en anden sag vedrørende en negativ budgetregulering på Departementet for Kultur, Uddannelse Forskning og Kirkes område blev det fejlagtigt oplyst, at et til Finansudvalget fremsendt forslag til udmøntning havde været i høring i Departementet for Finanser. Dette var imidlertid ikke sandt. Sidstnævnte eksempel er i princippet en gentagelse af sagen om Qasigiannguut Efterskole, som pudsigt nok også havde Departementet for Kultur, Uddannelse Forskning og Kirke i en central rolle. Noget kunne således tyde på, at Naalakkersuisut ud over at arbejde for at tilsikre hensigtsmæssige kontrolsystemer også bør arbejde målrettet for, at de enkelte Departementer fagligt kan løfte koordinationsopgaven.

Udvalget skal endvidere for god ordens skyld påpege at det af ovennævnte cirkulære § 31, stk. 2 fremgår, at:

"Anmodning om samråd fra et udvalg skal foranmeldes fra udvalgssekretariatet til pågældende Medlem af Naalakkersuisut med kopi til departementschefen. Samrådsindkaldelser skal ske med en minimumsfrist på 3 arbejdsdage [på] og udarbejdes på

grønlandsk og dansk. samrådsindkaldelsen skal afleveres skriftligt i Word-version samt i underskrevet stand”.

Udvalget finder det åbenbart, at den citerede bestemmelse er indsat ved en fejl, idet Naalakkersuisut ikke har instruksbeføjelser overfor Inatsisartuts udvalg.

4. Udbetaling af tilskud til familiecentre

Udvalget har i februar 2010 modtaget Naalakkersuisuts redegørelse om manglende overholdelse af gældende retningslinjer for behandlingen af oplæg til Naalakkersuisut (Bilag I). Sagen bestod i, at Departementet for Sociale Anliggender ved en administrativ fejl ikke havde søgt Finansudvalgets godkendelse af tillægsbevilling vedrørende drift af familiecentre. Der er således tale om en klar overtrædelse af § 1, stk. 3, og § 25, stk. 1, i Landstingslov nr. 8 af 29. oktober 1999 om Grønlands Hjemmestyres budget. Udvalget finder dette stærkt kritisabelt.

Udvalget bemærkede hertil, at *”Udvalget deler Finansudvalgets forventning om, at korrekte forretningsgange og bestemmelser i bevillingslove og cirkulærer indskærpes overfor de af nærværende sag berørte parter, og konstaterer, at det af Naalakkersuisuts skrivelse fremgår, at det berørte departement allerede har taget skridt til, at lignende sager kan undgås fremadrettet”.*

5. Andre forhold

5.1 Inatsisartuts nye forretningsorden

På Inatsisartuts efterårssamling 2010 påregnes Inatsisartut at vedtage en ny forretningsorden. Det anses, at den nye forretningsorden bl.a. vil styrke rammerne for Revisionsudvalgets arbejde med behandling af Landskassens regnskab.

Jf. § 7, stk. 2 i den nye forretningsorden vil Revisionsudvalget således fremover blive nedsat på hhv. den konstituerende samling og på Inatsisartuts forårssamling. Hermed undgås det, at udvalgets sammensætning bliver ændret midt i behandlingen af Landskassens regnskab, som udvalget typisk indleder kort tid efter fremlæggelsen på forårssamlingen.

Udvalget finder anledning til at takke Inatsisartuts Formandskab, som har taget initiativet til denne ændring.

5.2 Regnskabets opbygning / Regnskabsprincipper

Som nævnt ovenfor vedrørende de regnskabsmæssige forklaringer finder udvalget, at Naalakkersuisut bør have øget fokus på regnskabets udformning og kvalitet. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at udvalget finder regnskabet svært overskueligt. Regnskabet kan hverken betegnes som et aktivitetsbaseret eller likviditetsbaseret regnskab, hvilket skyldes at der igen-

nem tiden er indført en række forskellige principper. De mange tekstanmærkninger, der bemyndiger til overførsel mellem regnskabsår, medvirker til at komplicere regnskabet.

Udvalget er fuldt bevidst om, at Naalakkersuisut ikke straks kan fremkomme med en løsning på nævnte problemstilling, men udvalget finder det særdeles vigtigt, at der hurtigt igangsættes et arbejde med at skabe et mere overskueligt og læsevenligt regnskab. Udvalget skal således henstille at Naalakkersuisut straks iværksætter dette arbejde. Udvalget håber, at der allerede i løbet af 2011 kan præsenteres mulige forbedringstiltag, og at der allerede til aflæggelsen af Landskassens regnskab for 2011 kan tages de første skridt i retning af et mere overskueligt og brugervenligt regnskab.

6. Udvalgets indstilling af revisor for Landskassens regnskaber for 2010

Revisionsudvalget indstiller til Inatsisartut, at Inatsisartut udpeger det statsautoriserede revisionsaktieselskab Deloitte til at revidere Landskassens regnskaber for 2010.

7. Et mindretal i Udvalget bestående af Siumut og Atassut skal udtale:

” Et mindretal i udvalget bestående af Siumut og Atassut stiller sig kraftigt kritiske over for den større forbrug end der er bevilgede iht. Inatsisartuts finanslov for 2009. Overforbruget omfatter kr. 5 mio.² i ubevilgede midler på Kultur- og Uddannelses- og Kirke. Det er iht. Ltl. Nr. 8 af 29. oktober 1999 om Grønlands Hjemmestyres Budget, ulovligt at afholde ubevilgede midler

§ 1, Stk. 3 lyder som følger:

”Ingen udgift kan afholdes og ingen indtægt oppebæres uden forudgående bevilling”

Dette står at læse, i Medlem af Naalakkersuisut for Finansers første fremlæggelse.

Det skal herefter præciseres, at Siumut og Atassut er overbevist om, at der er sket et overforbrug, det er præciseret i § 3, *”en bevilling er en bemyndigelse til et Landsstyremedlem til at disponere efter nærmere fastsatte bestemmelser. [...]”*

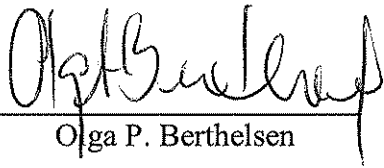
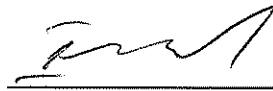

”

---

² Landskassens regnskab 2009, side 6

Et enigt udvalg indstiller beslutningsforslaget om godkendelse af Landskassens Regnskab for 2009 til vedtagelse.

Med disse bemærkninger skal Revisionsudvalget overgive forslaget til 2. behandling.

 _____ Andreas Uldum	 _____ Olga P. Berthelsen formand	 _____ Isak Hammond
 _____ Kristian Jeremiassen		 _____ Knud Kristiansen